מחוון למורה

מחוון: הסנה הבוער: "מי אנכי כי אלך אל פרעה"

1. סנה בוער באש ואינו נאכל. משה אמר "אָסֻרָה־נָּא וְאֶרְאֶה", סר מדרכו לראות, ואז ה׳ קרא לו.
2. רש"י: "ולא אילן אחר משום עמו אנכי בצרה": ה׳ מזדהה עם צרת העם, נמצא איתם בשפל.
3. "מי אנכי כי אלך": ספק בחשיבותו (רש"י: מה אני חשוב לדבר עם מלכים); תשובה: "כי אהיה עמך", הסנה הוא האות. "וכי אוציא": מה זכו ישראל לנס (רש"י), ספורנו: אינם ראויים כעת; תשובה: "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם, מִמִּצְרַיִם, תַּעַבְדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים, עַל הָהָר הַזֶּה" (רש"י: עתידים לקבל תורה). "מה שמו": איך ישכנע את העם; תשובה: "אהיה אשר אהיה", "ה׳ אלהי אבתיכם".
4. רש"י: אהיה עמם בצרה הזאת כפי שאהיה עמם בשעבוד מלכויות אחרות. משה טען שאין להזכיר להם צרות עתידיות ("דַּיָּם בְּצָרָה זוֹ"), וה׳ הסכים, ולכן אמר רק "אֶהְיֶה, שְׁלָחַנִי".
5. ה׳ ראה את עני העם, שמע את צעקתם מפני נוגשיהם וידע את מכאוביו. זה ממשיך את "וישמע... וירא... וידע" שבסוף פרק ב: עכשיו ההשגחה הופכת למעשה, שליחת משה.
6. א. משה רועה צאן בחורב, רואה סנה בוער ואינו אוכל, סר לראות; ה׳ קורא לו, מצווה לשל נעליו, מציג את עצמו כאלוהי האבות, מודיע שראה את עני העם ושולח את משה לפרעה. ב. "מי אנכי": מה אני חשוב לדבר עם מלכים; תשובה: "כי אהיה עמך", והסנה שאינו נאכל מראה שגם הוא לא ייפגע בשליחות. "וכי אוציא": מה זכו ישראל; תשובה: עתידים לקבל את התורה על ההר הזה. ג. תשובה מנומקת: ההבטחה מעבירה את מרכז הכובד מיכולות משה לשליחות ולנוכחות ה׳; מנהיג לא חייב להרגיש מוכן, אלא להבין שאינו לבד ושהמטרה גדולה ממנו.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, רשב"ם ואור החיים מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: סיפורי השעבוד, לידת משה ושליחותו (שמות א-ו) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.